

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นสี่ด้านคือ ด้านตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน พบว่ามีความเป็นไปได้ในการลงทุน สามารถสรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังนี้

การวิเคราะห์ด้านการตลาด

จากนโยบายและการส่งเสริมของภาครัฐเพื่อพัฒนาให้จังหวัดพะเยาเป็นเมืองแห่งการศึกษา ทำให้ประชาชนในจังหวัดพะเยามีความตื่นตัวในด้านการศึกษาและการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของตนเองมากขึ้น ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการซื้อหนังสือของประชาชนในจังหวัดพะเยา มีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ต่อปี⁴⁰

การสำรวจข้อมูลตลาดโดยการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 100 คนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนมากมีอายุระหว่าง 33 – 42 ปี รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 43 – 60 ปี 23 – 32 ปี และ 13 – 22 ปี ตามลำดับ มีการศึกษาในระดับมัธยมปลาย/เทียบเท่า หรือ อนุปริญญา/เทียบเท่า เป็นส่วนใหญ่ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างจะกระจายไปตามสัดส่วนของการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ กล่าวคือ กลุ่มนายจ้าง/ทำงานส่วนตัว 39 ตัวอย่าง กลุ่มลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ 6 ตัวอย่าง กลุ่มลูกจ้างเอกชน 21 ตัวอย่าง กลุ่มช่วยธุรกิจครัวเรือน 16 ตัวอย่าง และกลุ่มนักเรียนนักศึกษา 18 ตัวอย่าง ระดับ รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท รองลงมาคือ 1 – 5,000 บาท และ 10,001 – 15,000 บาท ในสัดส่วนที่เท่ากัน

ผลการสำรวจข้อมูลด้านพฤติกรรมการซื้อหนังสือของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายในการซื้อหนังสือจำนวน 88 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายจ่ายในการซื้อหนังสือจำนวน 12 คน ในกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายในการซื้อหนังสือ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจุบันร้านจำหน่ายหนังสือในจังหวัดพะเยายังไม่สามารถตอบ

⁴⁰ สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา, รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนจังหวัดพะเยา ปี 2537, 2539 และ 2541, ตารางที่ 1, หน้า 1-3 .

สนองความต้องการในการซื้อหนังสือได้อย่างครบถ้วน โดยให้เหตุผลว่าไม่มีส่วนลดการค้า รองลงมาคือที่จอดรถไม่สะดวก มีหนังสือให้เลือกน้อย ไม่มีหนังสือที่มีเนื้อหาตรงตามความต้องการ ทำเลที่ตั้งไปมาไม่สะดวก ไม่มีบริการรับชำระเงินด้วยบัตรเครดิต และบริการไม่ดี ตามลำดับ ส่วนมากซื้อหนังสือตั้งแต่สี่ครั้งต่อเดือนขึ้นไป รองลงมาคือสองครั้งต่อเดือน และสามครั้งต่อเดือน ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน จำนวนเงินโดยเฉลี่ยในการซื้อหนังสือต่อครั้ง ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 1 – 20 บาท สำหรับประเภทหนังสือที่นิยมซื้อในปัจจุบันเมื่อแยกตามหมวดพบว่า ส่วนมากนิยมซื้อในหมวดเสริมทักษะความรู้มากที่สุด รองลงมาคือ หมวดบันเทิง/บันเทิง หมวดหนังสือพิมพ์ฯ หมวดการเรียน และหมวดชีวิต/สุขภาพ ตามลำดับ ส่วนประเภทหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรนำมาจำหน่ายให้มากขึ้นคือหมวดเสริมทักษะความรู้ หมวดบันเทิง/บันเทิง หมวดชีวิต/สุขภาพ และหมวดหนังสือพิมพ์ฯ ตามลำดับ หากมีการเปิดศูนย์หนังสือแห่งใหม่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพะเยาแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าจะมาใช้บริการ ส่วนใหญ่คาดว่าจะใช้บริการสองครั้งต่อเดือน

ผลการสำรวจข้อมูลด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านจำหน่ายหนังสือของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านส่งเสริมการขาย และปัจจัยด้านลักษณะเฉพาะขององค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

การกำหนดส่วนประสมทางการค้าปลีกของโครงการฯ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์

นโยบายการจัดส่วนประสมทางการค้าปลีกด้านผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็นสามหัวข้อหลัก คือด้านการจัดซื้อจัดหา ด้านการจัดการสินค้าคงคลัง และด้านบริการ

1.1 ด้านการจัดซื้อจัดหา

การคัดเลือกหนังสือเข้าร้านจะพิจารณาข้อมูลจากคู่มือการสั่งซื้อที่ตัวแทนจำหน่ายจัดส่งมาให้ ประกอบกับข้อมูลจากการสำรวจตลาด / สืบค้นความคิดเห็นของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการในศูนย์หนังสือ ทั้งนี้เพื่อให้หนังสือที่จำหน่ายตรงกับความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุด การจัดซื้อหนังสือจะจัดซื้อโดยผ่านตัวแทนจำหน่ายเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์จากการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสมกับปริมาณการจัดจำหน่ายได้ ไม่ต้องลงทุนในสินค้าคงคลังมากนัก อีกทั้งมีระยะเวลาการจัดส่งที่รวดเร็วกว่า และมีหนังสือของหลายสำนักพิมพ์ให้เลือก

1.2 ด้านการจัดการสินค้าคงคลัง

สัดส่วนและปริมาณการสั่งซื้อหนังสือในแต่ละหมวดคือ หมวดการเรียน / คู่มือการเรียน 15 % หมวดเสริมทักษะความรู้ 37 % หมวดบันเทิง / บันเทิง 22 % หมวดชีวิตและสุขภาพ 11 % และหมวดหนังสือพิมพ์ / นิตยสาร / วารสาร 15 % ปริมาณการสั่งซื้อหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง หนังสือทั่วไปชื่อเรื่องละ 3 – 5 เล่ม หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์และนิตยสารชื่อเรื่องละ 10 เล่ม หนังสือพิมพ์รายวันชื่อเรื่องละ 20 เล่ม การจัดแสดงสินค้าจะจัดแสดงอย่างเป็นหมวดหมู่และมีป้ายบอกหมวดหมู่อย่างชัดเจน

1.3 ด้านบริการ

พนักงานของโครงการฯ จะได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านทักษะความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่จำหน่าย และทักษะในการ ให้บริการ เพื่อให้ลูกค้าได้รับการบริการที่ดีที่สุด ส่วนบริการเสริมอื่นๆ หากลูกค้าต้องการซื้อหนังสือที่ยังไม่มีจำหน่ายในร้าน โครงการฯ จะบริการรับสั่งหนังสือให้โดยไม่คิดค่าบริการพิเศษแต่อย่างใด

2. ด้านราคา

สำหรับนโยบายการตั้งราคาหนังสือของโครงการฯ จะตั้งราคาตามราคาด้านปกหนังสือ ซึ่งเป็นนโยบายการตั้งราคาแบบเดียวกับที่คู่แข่งใช้ จึงไม่จำเป็นต้องลดราคาขายเพราะยังมีโอกาสทางการตลาดอยู่ ประกอบกับโครงการฯ มีกลยุทธ์ด้านอื่นๆ เสริมด้วยเช่น การบริการที่ดี การมีส่วนลดการค้าสำหรับสมาชิก

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ช่องทางการจัดจำหน่ายหนังสือของโครงการฯ ใช้วิธีการจำหน่ายโดยตรงแก่ลูกค้าผ่านหน้าร้าน โดยเน้นที่ความสะดวกในการมาใช้บริการ ได้แก่ทำเลที่ตั้งของโครงการฯ ไปมาสะดวก มีสถานที่จอดรถสะดวกสบาย ใกล้กับห้างสรรพสินค้า/ตลาด/แหล่งชุมชน เพื่อให้ลูกค้าสามารถทำกิจกรรมได้หลายอย่างในบริเวณที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้แล้วการจัดวางผังและทางเดินในร้าน ลูกค้าจะต้องได้รับความสะดวกในการเลือกซื้อ ทางเดินในร้านไม่แออัด มีการแสดงหนังสืออย่างเป็นหมวดหมู่และมีป้ายบอกตำแหน่งของหนังสือแต่ละหมวดหมู่อย่างชัดเจน สำหรับลูกค้าที่ต้องการสั่งซื้อหนังสือผ่านทางไปรษณีย์/โทรศัพท์ โครงการฯ จะจัดบริการไว้ด้วย แต่จะคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มจากลูกค้าที่ใช้บริการ

4. ด้านการส่งเสริมการขาย

โครงการฯ จะมีการจัดเทศกาลลดราคาหนังสือในโอกาสต่างๆ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านหนังสือและเพื่อเพิ่มปริมาณการขาย สำหรับลูกค้าที่สมัคร

เป็นสมาชิกจะคิดค่าธรรมเนียมในการสมัครด้วย แต่จะได้รับของกำนัลที่ทางโครงการฯ จัดเตรียมไว้ให้ในมูลค่าที่ใกล้เคียงกับค่าสมัครสมาชิก ลูกค้าที่เป็นสมาชิกจะได้รับส่วนลดในการซื้อหนังสือ 5 เปอร์เซ็นต่อจากราคาหน้าปกหนังสือ นอกจากนี้โครงการฯ จะมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุด้วย

5. ด้านลักษณะเฉพาะขององค์การ

โครงการฯ จะมีการเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อศึกษาความต้องการ / ความคาดหวังของลูกค้าที่มีการบริการของโครงการฯ แล้วนำมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ในส่วนของพนักงานในศูนย์หนังสือฯ จะมีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านความรู้ความสามารถในการทำงานและการบริการ มีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เพื่อสืบค้นหนังสือ มีระบบการชำระเงินที่ทันสมัย ลูกต้องแม่นยำ การตกแต่งร้านจะเน้นที่ความสวยงาม บรรยากาศดี อากาศเย็นสบาย และมีแสงสว่างเพียงพอ เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้าให้อยากเข้าร้าน และสร้างความประทับใจด้านลักษณะเฉพาะขององค์การให้เกิดขึ้นในใจของลูกค้า

สำหรับการพยากรณ์มูลค่าโดยรวมของตลาด ส่วนแบ่งตลาดและยอดขายของโครงการฯ นั้น จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มลูกค้าตัวอย่าง สามารถประมาณการมูลค่าโดยรวมของตลาดได้ประมาณ 2,436,000 บาทต่อเดือน โดยโครงการฯ มีส่วนแบ่งตลาด 50.73% หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,236,000 บาทต่อเดือน กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย 10% ต่อปี

การวิเคราะห์ด้านเทคนิค

โครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ได้กำหนดให้เป็นร้านจำหน่ายหนังสือขนาดกลาง โดยจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 5,140,000 บาท ได้แก่ เงินลงทุนในอาคารสำนักงาน ระบบไฟฟ้า อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วง และรถยนต์ โครงการฯ มีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณถนนหริภุชงค์ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นอาคารพาณิชย์ขนาด 3 คูหา มีพื้นที่ประมาณ 176 ตารางเมตร โครงการฯ มีต้นทุนสินค้าขายประมาณ 75% ของราคาปก

การวิเคราะห์ด้านการจัดการ

โครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จะดำเนินงานในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด มีหุ้นส่วนที่เข้าร่วมจำนวน 3 ราย ลักษณะงานของโครงการฯ จะแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มใหญ่ คือ งานบริหาร งานด้านการตลาด งานด้านบัญชีและการเงิน งานเกี่ยวกับตัวสินค้า และงานรับชำระเงินและบันทึกการขาย งานบริหารจะใช้พนักงานจำนวน 1 คน ในตำแหน่งผู้จัดการศูนย์หนังสือ งานด้านการตลาด งานด้านบัญชีและการเงิน ใช้พนักงานกลุ่มละ 1 คน งานเกี่ยวกับตัวสินค้า งานรับชำระเงินและบันทึกการขายใช้พนักงานกลุ่มละ 4 คน โครงการฯ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 07.00 – 21.00 น. ทุกวัน

การวิเคราะห์ด้านการเงิน

โครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ใช้เงินลงทุนเริ่มต้นทั้งสิ้นประมาณ 5,368,000 บาท โดยมีแหล่งที่มาของเงินทุนดังนี้

เงินกู้ระยะยาว	1.868	ล้านบาท
ส่วนของผู้ถือหุ้น	3.500	ล้านบาท
รวม	5.368	ล้านบาท

การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ ได้ผลสรุปจากการศึกษาว่าโครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีความเป็นไปได้ โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์ / วิธีการ	เงื่อนไข การรับโครงการ	ผลการคำนวณ	การประเมิน โครงการ
งวดเวลาคืนทุน	$PBP < PBP_c$ โดย $PBP_c = 5$ ปี	$PBP = 3$ ปี 9 เดือน 28 วัน	รับโครงการ
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (คิดที่อัตราลดค่า 12 %)	$NPV > 0$	$NPV = 1,183,000$ บาท	รับโครงการ
อัตราผลตอบแทนของโครงการ	$IRR > 12\%$	$IRR = 19.32\%$	รับโครงการ

จากการวิเคราะห์ความไวพบว่า ทั้งต้นทุนสินค้าขายและยอดขาย มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และอัตราผลตอบแทนของโครงการเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการดำเนินโครงการฯ จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อตัวแปรทั้งสองตัวนี้ โดยพยายามควบคุมให้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากตัวเลข ที่คาดการณ์ไว้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้โครงการฯ ดำเนินงานไปด้วยความราบรื่นและผู้ลงทุนได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนใกล้เคียงกับตัวเลขที่คาดการณ์ไว้.

อภิปรายผลการศึกษา

จากความคิดเห็นของ ดร. สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (ไพรัช เพชรล้ำ, กลยุทธ์การตลาดของร้านหนังสือ, หนังสือพิมพ์คู่แ่งรายวัน : 10 มิถุนายน 2540) ที่กล่าวว่า ธุรกิจหนังสือจะเป็นธุรกิจดาวรุ่งในปี 2000 เพราะสภาพสังคมในปัจจุบันบังคับให้คนในสังคมต้องฉลาดขึ้น เหตุผลเหล่านี้จะทำให้ตลาดของธุรกิจร้านหนังสือสามารถขยายตัวได้กว้างขึ้นเป็นอย่างมาก ธุรกิจหนังสือเองจึงต้องขยายความเติบโตรองรับตามไปด้วย หนทางและช่องว่างทางการตลาดช่องทางหนึ่ง คือ ตลาดต่างจังหวัด เนื่องจากมีช่องทางในการแข่งขันที่เป็นไปได้มากกว่า และยังมีช่องว่างทางการตลาดอยู่ นั้น

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพะเยานี้ สอดคล้องกับความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น โดยพบว่าประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพะเยามีความตื่นตัวในด้านการศึกษาและการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของตนเองมากขึ้น และมีความต้องการร้านจำหน่ายหนังสือที่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ในขณะที่ร้านจำหน่ายหนังสือที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทั้งหมด จึงกล่าวได้ว่า ตลาดในจังหวัดพะเยายังมีช่องทางในการแข่งขันที่เป็นไปได้ และยังมีช่องว่างทางการตลาดอยู่

ข้อค้นพบ

1. โครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีความเป็นไปได้ในการลงทุนโดยมีระยะเวลาคืนทุน 3ปี 9เดือน 28วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ณ อัตราคิดลด 12% ประมาณ 1.183 ล้านบาท และอัตราผลตอบแทนของโครงการ 19.32%
2. การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนสินค้าขายและยอดขาย มีผลต่อความไวของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และอัตราผลตอบแทนของโครงการ

3. ธุรกิจจำหน่ายหนังสือขนาดกลางและขนาดเล็ก มีลักษณะคล้ายคลึงกับธุรกิจค้าปลีกโดยทั่วไปคือ จะมีกำไรขั้นต้นประมาณ 20-30% ของยอดขาย ส่วนกำไรสุทธิที่กิจการได้รับจะมากขึ้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารและจัดการ การควบคุมต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนการจัดการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพะเยา เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นในการวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจลงทุนเท่านั้น ในช่วงระยะเวลาก่อนที่ผู้ลงทุนจะตัดสินใจลงทุนในธุรกิจจำหน่ายหนังสือ ไม่ว่าจะในจังหวัดพะเยาหรือจังหวัดใดๆ ก็ตาม ควรทำการทบทวนเงื่อนไขต่างๆ ณ เวลานั้นและทำการปรับปรุงให้เหมาะสมเสียก่อนเพื่อสามารถวิเคราะห์โครงการลงทุนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ทำให้ผู้ลงทุนเกิดความมั่นใจว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนตามที่คาดหวังไว้

2. จากผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยามีข้อสังเกตประการหนึ่งคือ เมื่อพิจารณาเงินสดในงบกระแสเงินสดล่วงหน้าหรืองบดุลล่วงหน้าจะพบว่า โครงการฯ ถือเงินสดไว้ค่อนข้างมาก มิได้นำเงินสดดังกล่าวไปลงทุนด้านอื่นหรือนำไปจ่ายปันผลให้หุ้นส่วน ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินผลโครงการด้วยวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และวิธีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) อยู่ภายใต้สมมติฐานว่า มีการนำกระแสเงินสดรับระหว่างงวด กลับไปลงทุนซ้ำ (Reinvestment) ในโครงการนั้นๆ (หรือโครงการอื่นๆ ที่ได้รับอัตราผลตอบแทนเท่ากัน) อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานจริง ผู้บริหารโครงการอาจนำเงินสดดังกล่าวไปลงทุนในด้านอื่น หรือนำไปจ่ายปันผลให้หุ้นส่วนก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ทำให้โครงการฯ ประสบภาวะเงินสดขาดมือ